

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 8114204211
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8114204211.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v spore žalobcu H. T., bývajúcemu v R., zastúpenému Mgr. Otom Salokym, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná č. 94, proti žalovanej Obci Chminianskej Novej Vsi, zastúpenej JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova č. 8, o vydanie bezdôvodného obohatenia 224 044,98 €, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 10C/53/2014, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. augusta 2015 sp.zn. 7 Co/227/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením Okresného súdu Prešov z 31. marca 2015 č.k. 10C/53/20-51, bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku 300 € za žalobu (§10 ods.1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“). Právo na náhradu trov konania účastníkom súd nepriznal (§146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Tomuto rozhodnutiu predchádzalo uznesenie Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2014 sp.zn. 10 C/53/2014, ktorým bolo žalobcovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov nad sumu 300 €.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu a žalovanej uznesením z 19. augusta 2015 sp.zn. 7 Co/227/2015 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch o zastavení konania i o trovách prvostupňového konania (§ 219 ods. 1 O.s.p.); rozhodol, že žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania a žalobca na ich náhradu nemá právo. V odôvodnení skonštatoval vecnú správnosť záveru súdu prvej inštancie o zastavení konania, vychádzajúc z toho, že žalobca (napriek výzve s riadnym poučením o jej právnych dôsledkoch) nezaplatil súdny poplatok za žalobu v celej výške (300 €). Pri rozhodovaní o trovách konania (na rozdiel od súdu prvej inštancie) aplikoval ustanovenia § 146 ods. 2, vetu prvú O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. a z dôvodu hodného osobitného zreteľa (berúc zreteľ na charakter konania, sociálne postavenie žalobcu a majetkovú sféru žalovanej) žalovanej nepriznal ich náhradu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dovolanie žalobca (ďalej aj "dovolateľ"), ktoré odôvodnil tým, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§241 ods.2 písm. a/ O.s.p.). Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odňatie možnosti konať pred súdom videl najmä v tom, že celý súdny poplatok (300 €) uhradil pred rozhodnutím odvolacieho súdu, čo súdom oboch inštancií oznámil, preto tu nebol dôvod pre zastavenie konania. Poznamenal, že tu ide o spor o vydanie bezdôvodného obohatenia a v prípade neuhradenia súdneho poplatku v časti, súdy neboli oprávnené konanie zastaviť o celom uplatnenom nároku (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2009 sp.zn. 1 Cdo 1/2009).

4. Žalovaná k dovolaniu uviedla, že súčasná právna úprava ukladá výslovnú povinnosť uhradiť súdny poplatok v celej výške, žalobca mal možnosť zaplatiť ho do konca lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu o zastavení konania, čo neučinil. Konanie namietanou vadou netrpí, navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd uvádza, že ide o dovolanie, ktorým je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, jeho prípustnosť je v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená, preto sledované účinky dovolania by mohli nastať iba v prípade väd zmätočnosti vymedzených v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 494/2015, sp.zn. 4 Cdo 4 /2016, sp.zn. 5 Cdo 299/2014 a ďalšie). Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľom tvrdené neboli a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

8. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v podstate namieta, že súdy nesprávne zastavili konanie o celom uplatnenom nároku (o vydaní bezdôvodného obohatenia) pokiaľ došlo k čiastočnej úhrade súdneho poplatku za žalobu, čím vo svojej argumentácii ustupuje od svojho pôvodného tvrdenia o zaplatení celého poplatku do rozhodnutia odvolacieho súdu.

9. Podanou žalobou sa žalobca voči žalovanej domáhal vydania bezdôvodného obohatenia 224 044,98 € za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu v období od 14. februára 2012 do 3. septembra 2013. Z oznámenia žalobcu z 30. augusta 2015 a jeho príloh (viď č.l. 67 až 75 spisu) vyplýva, že 31. augusta 2015 žalobca v pokladni Okresného súdu Prešov uhradil sumu 220 €, čím tak zavýšil úhradu súdneho poplatku v požadovanej (celkovej) výške 300 €. Dovolateľovo tvrdenie, že k úhrade celého súdneho poplatku (300 €) došlo do rozhodnutia odvolacieho súdu (do 19. augusta 2015), je nesprávne.

10. Pri rozhodovaní o zastavení konania v tejto veci súdy vychádzali z ustanovenia § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 71/1992 Zb., (v znení platnom v čase ich rozhodovania, t.j. do 30. októbra 2015, ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) v zmysle ktorého: „Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravida v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve

poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť. Pre nezaplatenie poplatku prvostupňový súd konanie nezastaví, ak a/ už začal konať vo veci samej, b/ vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi, ktorému súd ustanovil opatrovníka, pretože nie je známy jeho pobyt, alebo sa mu nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine, c/ došlo k rozšíreniu návrhu alebo podaniu vzájomného návrhu v tej istej veci potom, ako začal konať vo veci samej, d/ ide o opravný prostriedok proti rozhodnutiu správnych orgánov, e/ žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona, f/ vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. Prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj vtedy, ak bolo konanie prerušené podľa osobitného predpisu a správca v ňom pokračuje namiesto poplatníka.“

11. Žalobca zastáva názor, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať sa v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci realizáciu procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval O.s.p. Judikatúra súdov za odňatie možnosti konať pred súdom považuje i zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., pokiaľ pre tento postup nebol zákonný dôvod (viď napr. R 50/1997). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ považuje za nesprávny postup súdov, ktoré zastavili konanie o celom nároku (224 044,98 €) i keď on sčasti splnil svoju poplatkovú povinnosť. Dovolací súd pre doplnenie poznamenáva, že tak došlo za situácie, kedy bolo žalobcovi rozhodnutím súdu v tomto konaní priznané čiastočné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov vyšších ako 300 €. Oslobodenie od súdnych poplatkov súdom znamená, že strana v spore už nemá poplatkovú povinnosť v rozsahu priznaného oslobodenia, z uvedeného implicitne vyplýva, že sa jej nedotýkajú právne následky spojené s nesplnením poplatkovej povinnosti viažucej sa k oslobodeniu.

12. Dovolateľ v snahe podporiť opodstatnenosť argumentácie v dovolaní odkazuje na právne názory uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo 1/2009 z 28. januára 2009. V odôvodnení ktorého sa mimo iného uvádza, že: „Nesplnenie poplatkovej povinnosti predstavuje neodstrániteľnú prekážku občianskeho súdneho konania, a teda v konkrétnom prípade môže viesť konajúci súd k tomu, že meritórne nerozhodne o práve poplatníka uplatňovanom v občianskom súdnom konaní. Takýto postup prichádza do úvahy iba v prípade, ak poplatník svoju poplatkovú povinnosť vôbec nesplnil. Z porovnania jednotlivých znení vyššie citovaného ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch je zrejmé, že novelou zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zákonom č. 531/2003 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2004 bolo zo znenia § 10 ods. 1 v spojení s nezaplatením súdneho poplatku vypustené slovo “celkom“, s čím právna úprava následkov nezaplatenia poplatku platná do 31. decembra 2003 spájala zastavenie konania, okrem prípadov uvedených pod písm. a/, b/ tohto ustanovenia zákona. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti tak dovolací súd dospel k záveru, že nezaplatenie súdneho poplatku vo výške (v sume) zodpovedajúcej žalobou uplatnenému peňažnému nároku, nemá za následok bez ďalšieho zastavenie konania o celom uplatnenom nároku. Preto, pokiaľ si v danom prípade žalobca splnil poplatkovú povinnosť z návrhu na začatie konania o ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy v sume 65 000,-- Sk (2 157,60 EUR), z ktorej v zmysle položky 7b písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov predstavuje 5 000,-- Sk (165,97 EUR) pevnú sadzbu poplatku z návrhu na ochranu osobnosti a 60 000,-- Sk (1 991,64 EUR) percentuálnu sadzbu z náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nebol dôvod na zastavenie konania o celom žalobcom uplatnenom nároku pre nezaplatenie súdneho poplatku zodpovedajúceho výške pôvodne v žalobe uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale správne mal súd konanie zastaviť iba v tej časti návrhu na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá presiahla jej výšku, za ktorú bol poplatok zaplatený.“

13. Vzhľadom na argumentáciu uvedenú vyššie (bod 14) dovolací súd skúmal, či rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2009 sp.zn. 1Cdo 1/2009 reprezentuje prekonanie doterajšej judikatúry alebo je (len) ojedinelým vybočením z ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

Dovolací súd najprv posudzoval rozhodnú premisu, a to či zákon č. 531/2003 Z.z. (účinný od 1. januára 2004), ktorým došlo k zmene ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., tiež tým, že došlo k vypusteniu slova „celkom“ (ne)mal dopad na dovtedajšiu judikatúru a súdnu prax. Túto reprezentuje rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod R 22/98 (ktorého právna veta znie: „Ak súd v súlade so zákonom č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, pretože poplatok nebol zaplatený celkom a poplatník chce zabrániť zastaveniu konania, musí nedoplatok súdneho poplatku zaplatiť do konca lehoty na odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, na základe čoho súd prvého stupňa toto uznesenie zruší. Súd nie je povinný ďalšou výzvou vyzývať poplatníka na zaplatenie nedoplatku súdneho poplatku, ktorý mal poplatník zaplatiť celkom na základe pôvodnej výzvy.“ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp.zn. 6 Obo 126/1997). Najvyšší súd Slovenskej republiky považujúc ho za precedентné rozhodnutie (rozhodnutie zásadného právneho významu hodné nasledovania aj po novele zákona č. 71/1992 Zb. účinné od 1. januára 2004) to deklaroval v rozhodnutiach zo 17. marca 2014 sp.zn. 3 Cdo 20/2014 (v jeho odôvodnení sa uvádza: ...“ Súd prvého stupňa teda postupoval správne, keď uložil žalobcovi povinnosť doplatiť súdny poplatok za návrh na začatie konania tak, aby jeho výška zodpovedala cene predmetu poplatkového úkonu, a pri vyrubení poplatku tiež správne vychádzal z položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov a keďže žalobca, napriek poučeniu o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku, súdny poplatok v požadovanej výške nezaplatil, správne konanie zastavil. Ak preto odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil, neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.“ dostupné na [www.nssr.gov.sk /data /att/ 40626_subor.pdf](http://www.nssr.gov.sk/data/att/40626_subor.pdf)) a z 20. januára 2015 sp.zn. 4 Cdo 227/2014 (v jeho odôvodnení sa uvádza: ...“ Ani odvolací súd procesne nepochybil, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, neprihliadnuc pritom na skutočnosť, že súdny poplatok bol navrhovateľkou 30. októbra 2013 čiastočne zaplatený. Súd je povinný vychádzať zo stavu, ktorý existuje v čase jeho rozhodnutia (§ 154 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.). V zmysle zásady, podľa ktorej ak v konkrétnom prípade prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, má byť uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických a právnických osôb (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. apríla 2007, sp.zn. II. ÚS 148/06), súd mohol prihliadať na zaplatenie súdneho poplatku (avšak len zaplatenom v celom rozsahu) po uplynutí lehoty na podanie odvolania len do rozhodnutia o odvolaní (R 4/2003, mutatis mutandis R 16/2010). Zo súdneho spisu však vyplýva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu poplatok zaplatený nebol, resp. bol zaplatený len čiastočne, čo však nemá vplyv na uvedený postup súdu, ktorý nemá povinnosť ďalšou výzvou poplatníka vyzvať na zaplatenie nedoplatku súdneho poplatku (R 22/1998). S ohľadom na značný časový odstup medzi čiastočným zaplatením súdneho poplatku a rozhodnutím odvolacieho súdu treba mať za to, že navrhovateľka mala (pri vedomosti o presnej výške poplatku, ktorú ani nenamietala) dosť času na jeho úhradu, čo však neurobila a poplatkovú povinnosť si nespĺnila. Odvolací súd preto nemohol inak, než rozhodnutie okresného súdu potvrdiť, a jeho postup bol súladný so zákonom i s nariadením.“ dostupné na [www.supcourt . gov.sk /data/ att/ 43705_subor.pdf](http://www.supcourt.gov.sk/data/att/43705_subor.pdf)).

14. V zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. účinného do 31. decembra 2003, ak sa poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania nezaplatil celkom, a to ani dodatočne v lehote, ktorú súd vo výzve určil, uskutoční súd konanie a/ o odvolaní a o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov, b/ ak je v tej istej veci rozšírený návrh alebo podaný vzájomný návrh, c/ zrušené od 1. februára 1998. V zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. účinného od 1. januára 2004, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú mu určí; ak poplatok nebol zaplatený ani v lehote určenej súdom, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník poučený. V zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. účinného v čase rozhodovania súdov, t.j. do 30. júna 2016, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania

predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

15. Zmena právnej úpravy ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. od 1. januára 2004 ani platná právna úprava v čase rozhodovania súdov v tejto veci do 19. augusta 2015 (právny stav platný do 30. júna 2016) nepotvrďuje úmysel zákonodarcu zmeniť dovtedajší náhľad (do 31. decembra 2003) na požiadavku zaplatenia súdneho poplatku v správne predpísanej (vyrubenej) výške pod následkom zastavenia konania. Podľa názoru dovolacieho súdu sa uvádzané zmeny právnej úpravy ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. po 31. decembri 2003 zamerali na spresnenie interpretácie textu právnej normy - „podaním návrhu na začatie konania“ - tento neskôr rozšírili už aj na - „, podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania“ - napokon ho zúžili už len na - „, podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania“, reagujúc na požiadavky o určitosti poplatkovo právnych noriem v kontexte nesplnenia poplatkovej povinnosti vznikajúcej podaním odvolania a dovolania. Pokiaľ by tu malo ísť o zmenu dovtedajšej filozofie právnej úpravy a jej judikatúry (trvajúcej na požiadavke riadneho a úplného splnenia poplatkovej povinnosti) táto by bola premietnutá jednak v dôvodovej správe k prijatým zmenám zákona, čo sa nestalo (porovnaj napr. dôvodovú správu k zákonu č. 531/2003 Z.z., číslo 61, parlamentná tlač. č. 531 dostupné na web/Default.aspx?sid =zakony/ cpt& Zak ZborID =13 & Cis Obdobia=3&ID=351) a súčasne by bol aspekt čiastočného splnenia poplatkovej povinnosti a jeho dopad na prípadné konanie (v možnosti jeho pokračovania v obmedzenom rozsahu) zreteľne vyjadrený v samotnom texte ustanovenia § 10 zákona č. 71/1992 Zb. (porovnaj právne úpravy v bode 16 tohto odôvodnenia). Je potrebné uviesť, že zákon o súdnych poplatkoch čiastočné splnenie poplatkovej povinnosti bez ďalšieho (automaticky) nepriradzuje k žiadnej časti uplatnenému nároku a to ani pokiaľ ide o peniazmi vyjadrené nároky, nehladiac na to, že napríklad pri žalobách o určení práva, či právneho vzťahu je to obzvlášť problematické. V sporovom konaní (čo je aj tento prípad) platí pravidlo, že so žalobou smie disponovať výlučne len žalobca (dominus litis), nie však súd. Pokiaľ právny predpis neustanovuje niečo iné, nemôže súd z čiastočného splnenia poplatkovej povinnosti vyvodzovať právne následky pre niektorú časť žalobou uplatneného nároku. V normatívnej rovine nenachádzame oporu pre prípadné názory, ktoré čiastočnému splneniu poplatkovej povinnosti pripisujú domnelé účinky späťvzatia žaloby nad rámec splnenej poplatkovej povinnosti spojené s oprávnením súdu zastaviť konanie len v určitej časti uplatneného nároku. Rešpektovanie tohto pravidla je vyjadrením zmyslu takej interpretácie pôvodnej i súčasnej právnej úpravy ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., že pokiaľ nebude súdny poplatok zaplatený v súdom požadovanej (a zákonom zodpovedajúcej) výške, súd musí konanie o celom uplatnenom nároku zastaviť; pritom nie je významné v akej výške ešte zostal súdny poplatok neuhradený a ani to, či poplatníkovi (ne)bolo prípadne súdom priznané čiastočné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov (§ 138 O.s.p., resp. § 254 CSP). Dovolací súd v tejto veci rešpektuje doterajšiu judikatúru (R 22/98) a nenachádza dôvody, pre ktoré by sa mal od nej odkloniť; v dôsledku rozhodnutí najvyššieho súdu uvedených pod bodom 15 tohto odôvodnenia (sp.zn. 3 Cdo 20/2014, sp.zn. 4 Cdo 227/2014) ju považuje naďalej za ustálenú a neprekonanú (precedentnú). Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo 1/2009 z 28. januára 2009 predstavuje ojedinelý prípad vybočenia z doterajšej judikatúry a jeho závery nezaznamenali podľa názoru dovolacieho súdu relevanciu hodnú nasledovania v rozhodovacej praxi všeobecných súdov. Napokon sa dovolací súd stotožňuje s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo 16. marca 2000 sp.zn. III. ÚS 59/2000, že platobná nedisciplína účastníka konania už je sama osebe očividne nežiaduca, okrem iného preto, lebo všeobecné súdy v ich agende zbytočne zaťažuje, a ak účastník konania v tejto nedisciplíne napriek výzve a upozorneniu na procesné dôsledky spojené s nedodržaním výzvy pokračuje, ide o konanie (opomenutie), za ktoré musí niesť procesnú zodpovednosť, najmä ak bola lehota ustanovená všeobecným súdom dostatočná. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok v súvislosti s podaním žaloby k civilnému súdu nemôže byť považovaná za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by bolo v rozpore s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. Kreuz proti Poľsku, rozsudok, z 19. júna 2001, č. 28249/95, § 60). EŠLP zároveň upozornil, že tí, ktorí zámerné „nafukujú“ výšku svojich nárokov na odškodnenie, nemôžu očakávať, že budú celkom oslobodení od súdnych poplatkov alebo od požiadavky prispieť primeranou čiastkou k nákladom konania o žalobe (napr. Kupiec proti Poľsku, rozsudok, zo 14. septembra 2010, č. 275/02, § 45). Súd prvej inštancie v súlade so

zákonom vyzval žalobcu, aby v stanovenej lehote 10 dní zaplatil správne vyrubný súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 300 € (pri zohľadnení žalobcovho čiastočného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov súdom) s poučením, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Napriek tomu, že táto výzva bola žalobcovi riadne doručená do rúk jeho právneho zástupcu (viď č.l. 44 spisu), žalobca ju nerešpektoval. Súd prvej inštancie preto konanie správne zastavil. Za správne dovolací súd považuje aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý na tomto základe uzavrel, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, a preto napadnuté uznesenie potvrdil.

16. V zmysle § 48 ods. 1 CSP platí, že ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnemu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor. Postúpenie veci veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP ale neznamená, že trojčlenný senát musí postúpiť vec veľkému senátu najvyššieho súdu pri každom nestotožnení sa s názorom vyjadreným už skôr v inom rozhodnutí niektorého trojčlenného senátu. I keď by doslovné znenie tohto ustanovenia mohlo viesť k záveru, že ide o bezpodmienečnú povinnosť, nie je to tak. Bolo by v rozpore s účelom i zmyslom právnej úpravy ustanovenia § 48 ods. 1 CSP, pokiaľ by každá (minulá) aplikačná alebo interpretačná nejednotnosť, ktorá sa v rozhodovaní senátov najvyššieho súdu vyskytla pred 1. júlom 2016, bola však do tohto dňa prekonaná postupmi a mechanizmami vyplývajúcimi z vtedajšieho právneho poriadku (napríklad publikovaním judikátu alebo stanoviska v Zbierke), musela „nanovo“ viesť k procesu, ktorý predpokladá uplatnenie mechanizmov a postupov v zmysle tohto ustanovenia a je zavŕšený rozhodnutím veľkého senátu (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 136/2016, 3 Cdo 174/2016). Účelom tohto ustanovenia bezpochyby nie je, aby bola veľkým senátom posudzovaná správnosť názoru trojčlenného senátu, podľa ktorého „nie je“ dôvod na zmenu doterajších právnych náhľadov a rozhodovacej praxe ustálenej v minulosti prijatím judikátu (alebo stanoviska) publikovaného v Zbierke, tak ako je tomu v prejednávanom prípade, keď od rozhodnutia publikovaného v Zbierke pod R 22/98 sa trojčlenný senát pri rozhodovaní tejto veci neodkláňa.

17. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.